

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

«КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

підготовки магістра

Силабус освітнього компонента «Комунікативна культура в професійній діяльності фахівця дошкільної освіти» підготовки магістра.

Розробник: Фенко Марія Ярославівна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Олександр Семенов

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Олександр Семенов

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Денна (очна) форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	Галузь знань <u>А Освіта / Педагогіка»</u> Спеціальність <u>A2 Дошкільна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>Дошкільна освіта</u> Освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: €		Семестр 1-ий
		Лекції 10_год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання	Українська	

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Зочна форма навчання	Галузь знань <u>А Освіта / Педагогіка»</u> Спеціальність <u>А2 Дошкільна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>Дошкільна освіта</u> Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u>	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: €		Семестр 1-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні 6 год.
		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ППП: Фенко Марія Ярославівна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Контактна інформація: +380964713249, Fenko.Mariya@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента (далі – ВОК) «Комунікативна культура в професійній діяльності фахівця дошкільної освіти» складено з урахуванням

можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Для засвоєння ВОК використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, естетики, етики, української літературної мови та культури мовлення. Це стає запорукою інтегративного поєднання різних ОК та дає змогу створити цілісну систему знань цього предмета.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ВОК – підготовка майбутніх вихователів до організації професійної комунікації в усіх напрямках освітнього процесу, оволодіння здобувачами закладу вищої освіти професійно-комунікативною культурою.

Завдання ОК – розширення та формування:

- знань про мовлення, основні норми сучасної української мови, спонукання до їх дотримання;
- знань з основ комунікативної лінгвістики, їх практичного застосування у педагогічному процесі ЗДО;
- навчання:
- володіти власним голосом, мовленнєвим апаратом, засобами логіко-емоційної виразності, екстралінгвістичним складником для забезпечення максимальної ефективності педагогічного спілкування;
- обирати та вибудовувати комунікативну стратегію в освітньому процесі;
- дотримуватися норм етикету при педагогічній комунікації;
- уміння емпатійного, естетичного мовлення з усіма учасниками освітнього процесу.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

3. Структура освітнього компонента

Таблиця 2
Денна (очна) форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Концепція комунікативної культури вихователя ЗДО						
ТЕМА 1. Зміст і структура комунікативної культури вихователя ЗДО	18	2	2	13	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / макс. к-сть балів за практ. заняття – 12
ТЕМА 2. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності	16	1	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 3. Слово, як важливий інструмент професійної діяльності вихователя ЗДО	16	1	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
Разом за модулем 1	50	4	6	37	3	36
Змістовий модуль 2. Компоненти комунікативної культури вихователя ЗДО						
ТЕМА 4. Нормативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО	18	2	2	13	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 5. Комунікативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО: мовна особистість, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт, комунікативний кодекс	20	2	2	14	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 6. Емпатійний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО	16	1	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 7. Естетичний компонент професійної комунікації вихователя ЗДО	16	1	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
Разом за модулем 2	70	6	8	51	5	48
Разом за 2 модулі						84
ІНДЗ						16
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Концепція комунікативної культури вихователя ЗДО						
ТЕМА 1. Зміст і структура комунікативної культури вихователя ЗДО	17	1	1	13	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / макс. к-сть балів за практ. заняття – 12
ТЕМА 2. Професійно-педагогічна	16		1	13	2	ДС, РМГ, ІРС,

комунікація як феномен педагогічної діяльності						Т / 12
ТЕМА 3. Слово, як важливий інструмент професійної діяльності вихователя ЗДО	15			13	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
Разом за модулем 1	48	4	2	39	6	36
Змістовий модуль 2. Компоненти комунікативної культури вихователя ЗДО						
ТЕМА 4. Нормативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО	19	1	1	15	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 5. Комунікативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО: мовна особистість, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт, комунікативний кодекс	20	1	1	16	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 6. Емпатійний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО	16,5	0,5	1	13	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
ТЕМА 7. Естетичний компонент професійної комунікації вихователя ЗДО	16,5	0,5	1	13	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 12
Разом за модулем 2	72	3	4	56	6	48
Разом за 2 модулі						84
ІНДЗ						16
Всього годин/Балів	120	4	6	96	14	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

4. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студента – це самостійне навчання студента, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі студентом, однак виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника.

Самостійна робота оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента.

Таблиця 3
Денна (очна) форма навчання

№	ТЕМИ	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Концепція комунікативної культури вихователя ЗДО		
1	ТЕМА 1. Зміст і структура комунікативної культури вихователя ЗДО. Соціодрама «Я несу радість!» (адаптована Л. Мороз-Рекотовою вправа «Геть руйнацію в собі!»)	13
2	ТЕМА 2. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності. Мікротренінг «Викликати симпатію». Рольова гра «Слухач»	12

3	ТЕМА 3. Слово, як важливий інструмент професійної діяльності вихователя ЗДО. <i>Дискусія «Вплив слова на людину»</i>	12
Змістовий модуль 2. Компоненти комунікативної культури вихователя ЗДО		
4	ТЕМА 4. Нормативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО. <i>Практичний посібник «Маркери грамотності вихователя»</i>	13
5	ТЕМА 5. Комунікативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО: мовна особистість, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт, комунікативний кодекс. <i>Рефлексивна технологія «Мій стиль спілкування». Мікротренінг «Психогеометричні типи співрозмовників»</i>	14
6	ТЕМА 6. Емпатійний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО. <i>Рефлексивна вправа на зняття стереотипів та формування інноваційного мислення «Спостереження чи оцінювання?». Рефлексивна вправа на зняття стереотипів та формування інноваційного мислення «Ідентифікація і вираження почуттів».</i>	12
7	ТЕМА 7. Естетичний компонент професійної комунікації вихователя ЗДО. <i>Мікротренінг «Заговори, щоб я тебе побачив»</i>	12
РАЗОМ:		88

Заочна форма навчання

№	ТЕМИ	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Концепція комунікативної культури вихователя ЗДО		
1	ТЕМА 1. Зміст і структура комунікативної культури вихователя ЗДО. <i>Соціодрама «Я несу радість!» (адаптована Л. Мороз-Рекотовою вправа «Геть руйнацію в собі!»)</i>	13
2	ТЕМА 2. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності. <i>Мікротренінг «Викликати симпатію». Рольова гра «Слухач»</i>	13
3	ТЕМА 3. Слово, як важливий інструмент професійної діяльності вихователя ЗДО. <i>Дискусія «Вплив слова на людину»</i>	13
Змістовий модуль 2. Компоненти комунікативної культури вихователя ЗДО		
4	ТЕМА 4. Нормативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО. <i>Практичний посібник «Маркери грамотності вихователя»</i>	15
5	ТЕМА 5. Комунікативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО: мовна особистість, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт, комунікативний кодекс. <i>Рефлексивна технологія «Мій стиль спілкування». Мікротренінг «Психогеометричні типи співрозмовників»</i>	16
6	ТЕМА 6. Емпатійний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО. <i>Рефлексивна вправа на зняття стереотипів та формування інноваційного мислення «Спостереження чи оцінювання?». Рефлексивна вправа на зняття стереотипів та формування інноваційного мислення «Ідентифікація і вираження почуттів».</i>	13
7	ТЕМА 7. Естетичний компонент професійної комунікації вихователя ЗДО. <i>Мікротренінг «Заговори, щоб я тебе побачив»</i>	13
РАЗОМ:		96

5. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування

теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: створення інтерактивного посібника у програмі Canva «Комунікативна культура вихователя ЗДО».

Опис посібника: підготувати систему інтерактивних карток та завдань до кожної теми:

1. Загальна, комунікативна, професійна культура особистості.
2. Зміст поняття «комунікативна культура» вихователя ЗДО.
3. Поняття про педагогічне спілкування, його особливості.
4. Гуманістична спрямованість педагогічного спілкування.
5. Компоненти високого рівня культури спілкування.
6. Літературні норми та їх дотримання в професійному мовленні вихователя ЗДО.
7. Поняття «мовна особистість», типологія мовних особистостей.
8. Складники мовної особистості.
9. Характеристика складників комунікативного акту.
10. Мовленнєвий жанр як базова одиниця комунікації.
11. Ознаки мовленнєвого жанру або «паспорт мовленнєвого жанру».
12. Мовленнєвий акт у структурі повідомлення: ознаки, складники, класифікація.
13. Комунікативний кодекс.
14. Атмосфера спілкування.
15. Комунікативний паспорт.
16. Емпатія, як комунікативна навичка та основа неконфлітних дискурсів і мовленнєвих жанрів.
17. Структура, типи емпатії з позиції комунікативної лінгвістики.
18. Складники емпатії.
19. Слухання, як складник емпатійного компоненту комунікативної культури, його елементи.
20. Складники естетичного компоненту комунікативної культури вихователя ЗДО.
21. Мовленнєвий етикет.
22. Комунікативно-риторичні якості.
23. Невербальні засоби спілкування.
24. Засоби естетичності комунікації.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна к-ть балів	Критерії оцінювання роботи
3 бала	Актуальність обраної проблеми
3 бала	Якість розробленого посібника
5 балів	Якість, чіткість, повнота кількісної обробки отриманих даних та аналізу результатів інтерактивних карт
3 бала	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
2 бала	Якість оформлення роботи
16 балів	Разом

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Комунікативна культура в професійній діяльності фахівця дошкільної освіти» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від

26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 6), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ВОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ВОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету;

позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пілг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-Про-індивід.-графік-навчання.pdf>

Підготовка здобувачів вищої освіти з використанням елементів дуальної освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_%20(2).pdf)). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D

[0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf\).](#)

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел. адреса викладача для такі пропозицій: Fenko.Mariya@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснено під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Комунікативна культура в професійній діяльності фахівця дошкільної освіти» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Загальна, комунікативна, професійна культура особистості.
2. Зміст поняття «комунікативна культура» вихователя ЗДО.
3. Структура комунікативної культури вихователя ЗДО.
4. Аксиологічний складник змісту комунікативної культури вихователя ЗДО.
5. Поняття про педагогічне спілкування, його особливості.
6. Структура педагогічного спілкування, його етапи.
7. Стилї та моделі педагогічного спілкування.
8. Індивідуальні стилі спілкування, види (типи).
9. Стилї комунікативної поведінки.
10. Змінні адекватності стилю спілкування.
11. Організація діалогу, типи мовленнєвих ходів.
12. Зв'язність як визначальний засіб діалогу.
13. Полілог, його організація
14. Комунікативний кодекс: сутність, складники (принципи, правила, конвенції спілкування).
15. Гуманістична спрямованість педагогічного спілкування.
16. Компоненти високого рівня культури спілкування.
17. Комунікативність педагога.
18. Літературні норми та їх дотримання в професійному мовленні вихователя ЗДО.
19. Саморозвиток культури мовлення вихователя ЗДО.
20. Поняття «мовна особистість», її складники. Типології мовних особистостей.
21. Комунікативний акт, його складники.
22. Мовленнєвий жанр як базова одиниця комунікації.

23. Типологія мовленнєвих жанрів: бесіда, розмова, суперечка, розповідь.
24. Мовленнєвий акт у структурі повідомлення: ознаки, складники, класифікація.
25. Жанрові типи мовленнєвих актів.
26. Емпатія, як комунікативна навичка та основа неконфлітних дискурсів і мовленнєвих жанрів.
27. Структура, типи емпатії з позиції комунікативної лінгвістики.
28. Слухання, як складник емпатійного компоненту комунікативної культури, його елементи. Типи слухання.
29. Складники естетичного компоненту комунікативної культури вихователя ЗДО.
30. Мовленнєвий етикет.
31. Комунікативно-риторичні якості.
32. Невербальні засоби спілкування.
33. Вплив культурних і моральних цінностей особистості вихователя закладу дошкільної освіти на рівень його комунікативної культури.
34. Невербальні засоби спілкування.
35. Основні закони спілкування.
36. Вербальні компоненти спілкування.
37. Нормативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО.
38. Комунікативний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО.
39. Емпатійний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО.
40. Естетичний компонент комунікативної культури вихователя ЗДО.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень		Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/12-10 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**

				оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо					
	Дуже добре/ 9 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**
	Добре/ 8-7 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	1,5	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**
	Задовільно/ 6-3 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**

		добросовісності		окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації					
	Достатньо/ 2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5*/ 0,25**	<i>презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів</i>	0,25**
	Незадовільно/ 1-0 бали	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	<i>презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності</i>	0,25**

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

Основна:

1. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Чернівці: Книги – XXI, 2006. 496 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. 2-ге вид., доп. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
3. Головата Л. М. Культура усного і писемного професійного мовлення: посібник. 2-ге вид., доп. і переробл. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 192 с.
4. Культура фахового мовлення: навч. посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги XXI, 2011. 572 с.
5. Літвінова І. М., Котукова Т. В. Українська мова для іміджу та кар'єри. Харків: Ранок, 2019. 160 с.
6. Новий український правопис:
https://moodle.vnu.edu.ua/pluginfile.php/87094/mod_resource/content/1/%202019.pdf
7. Шевчук С. В. Українське професійне мовлення: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2011. 248 с.
8. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Алерта, 2013. 696 с.

Додаткова:

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2006. С. 7–26.
2. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К.: Т-во «Знання», КОО. 2008. 291 с.
3. Савченко Л. Культура мовлення вихователя як засіб професійної діяльності.
http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/65/part_1/16.pdf
4. Струганець Л. В. Динамічні процеси у лексичному складі української мови: методичні рекомендації. Тернопіль: Вектор, 2016. 47 с.
5. Терещенко Л. Комунікативна компетентність педагога: три методики для діагностування. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 6. С. 4-11.
6. Фенко М. Культурний концепт як утілення синергетичних інформаційних потоків. *Вісник Запорізького національного університету: Філологічні науки*. № 2. 2018 С. 119–124.
7. Фенко М., Стрижеус Л. Особливості формування риторичних умінь майбутніх учителів початкових класів: синергія вербального та екстралінгвального. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір*. Луцьк. 2019. С. 115–119.
8. Fenko M., Matsiuk Z., Kułak M. Synergetyczny system etykiety mowy przyszłych pedagogów. *Acta Paedagogika Volyniensis*. Видавничий дім «Гельветика». № 1. 2021. S. 3–9.
9. Фенко М. Формування риторичної культури майбутніх вихователів: методологічний аналіз. *Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації*. Луцьк. 2022. С.197–201.
10. Фенко М., Мацюк З. Сторітеллінг – інноваційні технології креативного навчання здобувачів освіти. *Освітні горизонти: інформаційно-методичний вісник. Част. II.: Досвід. Пошуки. Проблеми*. Луцьк, 2023. с. 162-165.
11. Фенко М., Мацюк З. «Рідномовність» у контексті національно-патріотичного становлення сучасного українця (на основі педагогічної концепції Івана Огієнка). *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник. Серія історична та І-18 філологічна* / [редкол.: Людмила Марчук (голов. ред.), Олег Рарицький (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Вип. XX. С. 280-287.

12. Фенко М., Кордиш О. Мовленнєва діяльність крізь призму синергетичної методології дошкільної лінгводидактики. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Ушинського*. Випуск 1 (150). Одеса. 2025. С. 140-145.

Інформаційні ресурси:

1. <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/3377/1/Посібник.pdf>
2. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.). <http://sum.in.ua/>
3. Орфографічний словник української мови.
<https://slovnyk.ua/index.php?swrd=орфографічний>
4. http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
5. Словник термінів. <https://www.storiesthatmove.org/uk/навчальні-матеріали/slovník-terminiv/>
6. Словник синонімів: у двох томах. <https://www.ulif.org.ua/bookline/slovník-sinonimiv-ukrayins-koyi-movi-v-dvokh-tomakh>
7. Словник антонімів. <https://slovnyk-antonimiv.com/antonim/pracyuvati/>
8. Словник фразеологізмів української мови.
<http://kropivnitsky.maup.com.ua/assets/files/slov557.pdf>